

Kontaktperson
Gert Abelt
Staben
Telefon: 08-508 270 66
gert.abelt@mk.stockholm.se

Till
Marknämnden 2005-10-27

Stockholms stads brottsförebyggande program. Remiss.

Förslag till beslut

Marknämnden besvarar remissen med markkontorets tjänsteutlåtande.

Göran Långsved

Lennart Gustafsson

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till marknämnden remitterat förslag till brottsförebyggande program för Stockholms stad för yttrande. Programmet anger att stadens övergripande mål med det brottsförebyggande arbetet är *Att minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningar (inklusive rädsla) av brott i Stockholms stad*. Det brottsförebyggande arbetet ska präglas av att en helhetssyn integreras i alla förvaltningar och bolag. I programmet delas det övergripande målet upp i fem delmål.

Kontoret delar den inriktning för det brottsförebyggande arbetet som anges i de övergripande målen. Däremot ställer sig kontoret tveksamt till ett program av den övergripande och omfattande karaktär som nu föreslås. Kontorets menar att det bör räcka med att i budgeten, med utgångspunkt från stadens övergripande mål och de föreslagna delmålen, ange riktlinjerna för nämndernas och styrelsernas mål för det brottsförebyggande arbete. Hur det praktiska brottsförebyggande arbetet ska genomföras bör sedan konkretiseras i respektive nämnds och styrelses verksamhetsplan.

Remissen

Kommunstyrelsen har till marknämnden remitterat förslag till brottsförebyggande program för Stockholms stad för yttrande senast 2005-10-31. Programmet bifogas.

Programmet har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, trafik-, idrotts-, konsument-, kultur-, miljö- och hälsoskydds-, renhållnings-, fastighets- och saluhalls-, stadsbyggnads- och utbildningsnämnden samt till Stockholms stads parkering AB, Stockholms hamn AB, Näringslivskontoret AB och Centrum Kompaniet i Stockholm AB.

Bakgrund

Föreliggande program har tagits fram av socialtjänstförvaltningens enhet för drog- och brottsprevention – Preventionscentrum Stockholm (Precens).

Programmet tar sin utgångspunkt i de riktlinjer för stadens brottsförebyggande arbete som angetts i stadens budget för år 2005 och med hänsyn tagen till stadens övergripande inriktningsmål för innevarande mandatperiod, det nationella brottsförebyggande programmet "Allas vårt ansvar" och FN:s barnkonvention.

Programmet i sammanfattning

Stadens övergripande mål för det brottsförebyggande arbetet är:

Att minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningarna av brott, inklusive rädsla för brott.

Det brottsförebyggande arbetet ska präglas av att en helhetssyn integreras i alla stadens förvaltningar och bolag.

Det övergripande målet delas upp i fem delmål som är mer eller mindre relevanta för stadens verksamheter. Förvaltningar och bolag bör själva avgöra vilket eller vilka av delmålen som har mest relevans för den egna verksamheten och ange det eller dem som mål för sitt brottsförebyggande arbete.

Följande delmål anges:

- stärka den informella och formella sociala kontrollen
- minska brottsbenägenheten
- försvåra genomförandet av brott
- lindra brottens skadeverkningar
- minska rädslan för brott

I det brottsförebyggande arbetet ska insatser prioriteras

- för att stödja och hjälpa barn, ungdomar och brottsoffer

- i geografiska områden där flera problem påvisats koncentrerade
- som bygger på sammantagen kunskap om problemet
- som prövats och visat sig verksamma i andra sammanhang
- som sker i samverkan med andra aktörer

Arbetet ska koordineras med det drogförebyggande arbetet och andra tvärsektoriella relaterade arbetsområden t.ex. jämställdhetsarbetet och integrationsarbetet.

För att skapa förutsättningar för att uppnå det övergripande målen ges fyra generella råd. Stadens bolag och förvaltningar bör

- öka engagemanget i, och prioritet på, det gemensamma brottsförebyggande arbetet
- förbättra beslutsunderlagen för det brottsförebyggande arbetet
- öka kunskaperna om vad som orsakar brott och effektiva brottsförebyggande metoder
- främja samverkan med andra brottsförebyggande aktörer

I programmet ges förslag på hur detta kan uppnås. De mest omfattande förslagen som anges i programmet är att

- inrätta ett centralt brottsförebyggande råd
- inom de mest relevanta förvaltningarna och bolagen¹ inrätta en funktion för koordinering av det brottsförebyggande arbetet
- inrätta en administrativ stödfunktion (kansli) för det brottsförebyggande arbetet
- i högre utsträckning engagera sig i de lokala brottsförebyggande råden
- använda kriminalstatistik som uppföljningsinstrument av stadens arbete
- initiera en brottsoffer- och trygghetsmätning
- utöka analyserna av Stockholmsenkäten/Drogvaneundersökningen
- sammanställa lättillgänglig information om stadens sammantagna brottsförebyggande arbete
- öka kunskaperna om orsaker till brott och brottsförebyggande metoder i stad
- sammanställa omvärldsbevakning när det gäller effektiva brottsförebyggande metoder
- initiera pilotprojekt av särskilt angelägen karaktär med vidhäftad vetenskaplig utvärdering

Programmet föreslås gälla fyra år från första budgetåret efter beslut i kommunfullmäktige och därefter revideras.

¹ Stadsdelsnämnderna, fastighets- och saluhallsnämnden, marknämnden, trafiknämnden, idrottsnämnden, konsumentnämnden, kultur- och miljö- och renhållningsnämnden, socialtjänstnämnden, stadsbyggnadsnämnden, de kommunala bostadsbolagens styrelser och styrelserna för centrumkompaniet, näringslivskontoret, Stockholm parkering och Stockholms hamn.

Markkontorets synpunkter

När nya områden planeras, utformas och bebyggs eller när det sker fysiska förändringar i redan befintliga miljöer, skapas också nya sociala förutsättningar. Det finns ett direkt samband mellan det som fysiskt gestaltas och det sociala resultatet. Kanske är det så att vi genom att inte på ett tillräckligt medvetet sätt eller inte alls väger in brottsförebyggande aspekter i planeringen och utformningen av bebyggelsemiljöer skapar förutsättningar för brott.

Det brottsförebyggande arbetet, såväl nationellt som lokalt, har hittills i huvudsak inriktats mot social brottsprevention. De senaste åren har dock mer fokus riktats mot andra, framförallt bebyggelseinriktade, åtgärder som förhindrar att brott begås. Detta förändrade synsätt kommer även till uttryck i förslaget genom den övergripande inriktningen som anges i de fem delmålen.

Trots att det i staden under lång tid bedrivits ett brottsförebyggande arbete så finns det idag inget styrdokument som anger de generella målen för detta arbete. Därför är det positivt att det nu tagits fram förslag till generella mål för stadens brottsförebyggande arbete utifrån ett helhetsperspektiv.

Även om kunskapen om arbetet med bebyggelseinriktade åtgärder för att förebygga brott och öka tryggheten ökat de senaste åren, bl.a. genom erfarenheter från tidigare och nuvarande stadsdelsförnyelsearbete, så behövs ytterligare kunskap på området för att de åtgärder som vidtas ger åsyftad effekt. Den i programmet föreslagna trygghetsundersökningen, kompletterad med lokala kartläggningar, kan ge kontoret ytterligare kunskaper om och en samlad bild av vilka bebyggelseinriktade åtgärder som behövs för att öka tryggheten och minska risken att utsättas för brott.

Kontoret delar som nämnts den inriktning för det brottsförebyggande arbetet som anges i de övergripande målen. Däremot ställer sig kontoret tveksamt till ett program av den övergripande och omfattande karaktär som nu föreslås. Kontorets menar att det bör räcka med att i budgeten, med utgångspunkt från stadens övergripande mål och de föreslagna delmålen, ange riktlinjerna för nämndernas och styrelsernas mål för det brottsförebyggande arbetet. Hur det praktiska brottsförebyggande arbetet ska genomföras bör sedan konkretiseras i respektive nämnds och styrelses verksamhetsplan.

SLUT